

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

J A V N A U S T A N O V A

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

III. izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije

PRIJEDLOG PLANA

- Sažetak za javnost –

Rijeka, lipanj 2023.

PRIJEDLOG PLANA ZA PONOVLJENU JAVNU RASPRAVU

Županija:

Primorsko-goranska županija

Naziv Prostornog plana:

III. izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Naziv prikaza:

SAŽETAK ZA JAVNOST

Odluka o izradi:

Službene novine Primorsko-goranske županije broj 8/22

Odluka Županijske skupštine o donošenju Plana:

Javna rasprava (datum objave)

Službene novine Primorsko-goranske županije broj 2/23*Javni uvid održan:***od 16. siječnja do 14. veljače 2023. godine**

Javna rasprava ponovljena (datum objave)

Javni uvid održan:

Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:

Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave:

Izv. prof. dr. sc. **Koraljka Vahtar-Jurković**, dipl. ing. građ.

Suglasnost na plan prema članku 108. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)

Pravno tijelo koje je izradilo Plan:

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Pečat pravnog tijela koje je izradilo Plan:

Odgovorna osoba:

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Odgovorni voditelj nacrta prijedloga Plana:

Duško Dobrila, dipl. ing. arh.

Stručni tim u izradi Prostornog plana:

1. Duško Dobrila, dipl. ing. arh.**2. Mirjana Mamić**, dipl. ing. građ.

Pečat županijske skupštine:

Predsjednik županijske skupštine:

Marko Boras Mandić

Istovjetnost ovog Prostornog plana s izvornikom ovjerava:

Pečat nadležnog tijela:

POPIS SURADNIKA

(abecednim redom)

SURADNIK	TEMATSKO PODRUČJE
1. Orhida Erny, dipl. iur.	Nomotehnika i pravna regulativa
2. Vana Rodin Kružić, dipl. ing. arh.	Grafička obrada

SADRŽAJ

UVOD

1. Pravna osnova i razlozi izrade izmjena i dopuna Plana
2. Obuhvat izmjena i dopuna Plana

I. POLAZIŠTA

1. Polazišta za izradu izmjena i dopuna
2. Polazne osnove za planiranje

- 2.1. Vjetroelektrana Ruševo-Krmpotsko i ostale vjetroelektrane određene Planom
- 2.2. Vjetroelektrane koje se planiraju PPUO/G-om
- 2.3. Ribogojilišta Veli bok i Podno Osoršćice
- 2.4. Sportski centar – samostalno golf igralište Dubina

II. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

III. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA

UVOD

1. Pravna osnova i razlozi izmjena i dopuna Plana

III. izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije (dalje **izmjene i dopune Plana**) izrađene su u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19; dalje **Zakon**) i drugim zakonskim i podzakonskim propisima, te na temelju Odluke o izradi III. izmjena i dopuna Prostornog plana Primorsko-goranske županije (Službene novine br. 8/22; dalje **Odluka o izradi**).

Primorsko-goranska županija je zbog opravdanih zahtjeva poduzetnika i jedinice lokalne samouprave odlučila izmijeniti Prostorni plan Primorsko-goranske županije (Službene novine br. 32/13, 7/17 – ispravak, 41/18 i 18/22, **dalje Plan**). Razlozi za izradu izmjena i dopuna Plana utvrđeni su u članku 3. Odluke o izradi:

„Članak 3.

Prostorni plan Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Plan) donesen je temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ broj 76/07, 38/19, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). Sukladno tada važećim propisima Planom su određeni uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti i uvjeti utvrđivanja infrastrukturnih sustava u prostoru Primorsko-goranske županije, te građevine koje unutar predmetnih sustava imaju državni i županijski značaj.

Po donošenju Plana iskazan je interes tvrtke WPD Adria d.o.o. iz Dubrovnika odnosno Vjetroelektrana Krmpote d.o.o. iz Novog Vinodolskog, za izmjenu uvjeta za planiranje vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko.

Zahtjevi tvrtke WPD Adria d.o.o. odnosno Vjetroelektrana Krmpote d.o.o. iz Novog Vinodolskog, za izmjenu lokacijskih uvjeta određenih Planom temelje se na spoznajama koje su rezultat napretka tehnologije i novim znanstvenim saznanjima do kojih se došlo u periodu od donošenja Plana do danas. S obzirom da su predmetna saznanja, osim za izgradnju vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko, od značaja i za izgradnju svih ostalih vjetroelektrana određenih Planom, ali i za planiranje vjetroelektrana u prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave, osim dijelova Plana koji se odnose na planiranje vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko, potrebno je izmijeniti i one dijelove koji se odnose na neposrednu i posrednu provedbu svih ostalih vjetroelektrana.

Interes za izmjenu Plana iskazala je i tvrtka „ORADA“ d.o.o. iz Cresa radi prilagodbe uvjeta za planiranje ribogojilišta Veli Bok i ribogojilišta Podno Osorščice stvarnom stanju u prostoru. U cilju stvaranja preduvjeta za nastavak gospodarske aktivnosti ovog gospodarskog subjekata potrebno je izvršiti izmjene i dopune Plana u dijelovima koji se odnose na planiranje navedenih ribogojilišta.

U postupku izrade Prostornog plana uređenja Općine Jelenje pojavio se problem u ostvarenju obveze planiranja sportskog centra-golf igrališta utvrđene člankom 74. odnosno člankom 77. Prostornog plana Primorsko-goranske županije. Problem je nastao kada su na području „Dubina“ na kojem je Općina Jelenje bila u obvezi odrediti građevinsko područje sportske namjene, Hrvatske vode, kao javno-pravno tijelo, uvjetovale planiranje prostora namijenjenog retenciji. S obzirom da navedene namjene nisu međusobno kompatibilne njihovo planiranje na istom prostoru upitno je. Pored toga, prema podacima dobivenim recentnim istraživanjima područje „Dubine“ opterećeno je i nizom drugih elemenata koji bi mogli predstavljati značajno ograničenje pri ispunjavanju obveze planiranja golf igrališta. U cilju omogućavanja realizacije odabranog rješenja sustava zaštite od štetnog djelovanja voda na području Grobničkog polja utvrđenog „Studijskom dokumentacijom za pripremu projekta zaštite od štetnog djelovanja voda na slivu Rječine iz EU fondova“, a kojim je na području Općine Jelenje planirano prevođenje izvorišnog dijela Zahumke (Podčaplja) u sliv Sušice upravo korištenjem prirodnog retencijskog prostora šljunčare Dubina,

potrebno je izmijeniti Plan na način da se ukine obveza planiranja sportskog centra-samostalnog golf igrališta Dubina."

2. Obuhvat izmjena i dopuna Plana

Obuhvat izmjena i dopuna Plana je područje Primorsko-goranske županije u njezinim administrativnim granicama.

I. POLAZIŠTA

1. Polazišta za izradu izmjena i dopuna Plana

Inicijativa za III. izmjene i dopune Plana potaknuta je zahtjevima dvaju gospodarskih subjekata koji žele osigurati prostorno-planske preduvjete za daljnji razvoj svojih djelatnosti, odnosno zahtjevom jedinice lokalne samouprave koja je tijekom izrade svojega prostornog plana uređenja naišla na poteškoće pri usklađivanju s odredbama Plana, odnosno udovoljavanju traženjima tijela s posebnim ovlastima.

U fazi vrednovanja danih inicijativa izrađeno je nekoliko stručnih podloga koje čine polaznu osnovu za sagledavanje i provjeru namjeravanih aktivnosti u kontekstu zakonskih mogućnosti i stručnih uzanci:

- „*Stručna podloga uz zahtjev za pokretanje izmjena i dopuna Prostornog plana PGŽ za lokaciju VE Ruševo Krmpotsko*“, Energetski institut Hrvoje Požar, Zagreb, srpanj 2020.
- „*Stručno mišljenje o odredbama Prostornog plana PGŽ vezano uz mjere monitoringa velikih zvijeri na području VE Ruševo Krmpotsko*“, Ekoinvest, Zagreb, veljača 2020.
- „*Tehničko-ekonomska analiza s usporedbom varijanti realizacije vjetroelektrane na lokaciji Ruševo Krmpotsko*“, WPD Adria d. o. o., Dubrovnik, kolovoz 2020.
- *Stručna podloga „Analiza opravdanosti ukidanja obveze planiranja golf igrališta na području Dubina odnosu na obilježja sastavnica okoliša*“, Rieko-lab d. o. o., Rijeka, srpanj 2021.

Temeljem rezultata tih stručnih podloga i aktivnosti u njihovoj izradi, te njihove ocjene koju je učinio JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, utvrđene su polazne osnove za izradu III. izmjena i dopuna Plana.

Pri definiranju prostorno-planskih uvjeta za planiranje predmetnih zahvata tijekom izrade III. izmjena i dopuna Plana traženja iskazana u inicijativama gospodarskih subjekata, potrebno je vrednovati u okviru zakonskih odrednica i načela prostornog uređenja, a osobito vodeći računa o ostvarenju Zakonom utvrđenih ciljeva prostornog uređenja:

- stvaranju prostornih uvjeta za razvoj gospodarstva
- prostorne održivosti u odnosu na racionalno korištenje i očuvanje kapaciteta prostora na kopnu, moru i u podmorju radi učinkovite zaštite prostora
- međusobno usklađenog i dopunjujućeg razmještaja ljudskih djelatnosti i aktivnosti u prostoru radi funkcionalnog i skladnog razvoja zajednice, uz zaštitu integralnih vrijednosti prostora
- razumnog korištenja i zaštite prirodnih dobara, očuvanja prirode i zaštite okoliša.

U skladu s ciljevima i programskim polazištima iz Odluke o izradi, tijekom izrade izmjena i dopuna Plana potrebno je razmotriti mogućnost:

- a) izmjene lokacijskih uvjeta za izgradnju vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko i ostalih vjetroelektrana određenih Planom
- b) redefiniranja uvjeta i smjernica za planiranje vjetroelektrana u prostornim planovima jedinica lokalne samouprave
- c) izmjene rubnih uvjeta za planiranje ribogojilišta Vel bok i Podno Osoršćice
- d) ukidanja obveze planiranja sportskog centra – samostalnog golf igrališta Dubina
- e) izmjene onih dijelova Plana na koje će navedene izmjene i dopune imati utjecaj.

2. Polazne osnove za planiranje

2.1. Vjetroelektrana Ruševo Krmpotsko i ostale vjetroelektrane određene Planom

Važećim Planom na lokaciji Ruševo Krmpotsko određena je vjetroelektrana, kao jedna od 26 građevina od državnog i županijskog interesa, za koje je dana mogućnost neposredne provedbe Plana. U skladu s time, Planom su određeni uvjeti gradnje neposrednom provedbom Plana, prema sadržaju lokacijske dozvole određenim člankom 106. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11 i 90/11):

- oblik i veličina građevne čestice
- namjena građevine
- kapacitet
- uvjeti za uređenje građevne čestice
- način priključenja na infrastrukturnu mrežu i
- zaštita prirodne baštine.

Uvjeti gradnje koji se odnose na definiranje oblika i veličine građevne čestice, namjene građevine, uvjeta za uređenje građevne čestice i načina priključenja na infrastrukturnu mrežu još su uvijek aktualni, bez obzira na činjenicu da je od donošenja Plana proteklo gotovo 10 godina. Međutim, u postupku pripreme projekta vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko, pokazalo se da uvjeti vezani uz kapacitet elektrane i zaštitu prirodne baštine predstavljaju značajno ograničenje jer su određeni temeljem (danas) zastarjelih saznanja o tehnologiji vjetroagregata, odnosno načinu provedbe postupaka koji prethode izdavanju akata za građenje.

Planom se u okviru „kapaciteta“ normira maksimalna dopuštena snaga vjetroelektrane i maksimalna dopuštena snaga vjetroagregata. Propisane norme vezane uz snagu vjetroagregata, a posljedično i definicija maksimalne snage vjetroelektrane, rezultat su saznanja o tehnološkim dostignućima u proizvodnji vjetroagregata iz doba izrade Plana.

Naime, u vrijeme izrade i donošenja Plana, 2013. godine, jedinična snaga vjetroagregata od 3 MW odnosila se na tadašnju najmoderniju tehnologiju vjetroagregata. No tehnološki napredak vjetroagregata doveo je do ubrzanog rasta jedinične snage vjetroagregata koja je od donošenja Plana do danas, udvostručena. Osim što su veće snage, moderni vjetroagregati povoljniji su od starijih tipova s nižim snagama u više aspekata:

- Za istu snagu vjetroelektrane smanjuje se broj potrebnih vjetroagregata, a u skladu s time i efektivni obuhvat zahvata, čime se u konačnici:
 - učinkovitije koristi prostor
 - smanjuje vizualni utjecaj zahvata u prostoru
 - smanjuje ukupan efekt titranja sjena
 - smanjuje broj i površina servisnih prometnica, čime se oslobađa više prostora za korištenje zemljišta u druge svrhe.
- Novi vjetroagregati imaju nižu brzinu rotacije rotora vjetroagregata, čime se smanjuje rizik stradanja ptica i šišmiša.

- Moderni vjetroagregati imaju i tehnološke mogućnosti smanjenja emisija buke.

Očito je da se tehnološki napredak u proizvodnji vjetroagregata od donošenja Plana kretao u smjeru povećanja jediničnih snaga vjetroagregata, ali i veće energetske učinkovitosti, snižavanja buke, naprednog upravljanja vjetroelektranom i ostalim poboljšanjima. Takav je smjer i dinamika razvitka ujedno imao za posljedicu i smanjenje proizvodnje agregata manjih snaga jer moderni vjetroagregati imaju prednosti i za investitore (energetska i prostorna učinkovitost, predikcija kvarova, jednostavnije održavanje...) i u pogledu zaštite prirode i okoliša (manji broj vjetroagregata i posljedično manji obuhvat zahvata za istu snagu, niža emisija buke, sporija vrtnja rotora, smanjenje titranja sjena zbog manjeg broja vjetroagregata i sl.). Iz navedenog je razvidno da norma Plana kojom se ograničava snaga vjetroagregata na maks. 3 MW onemogućava primjenu novih tehnologija pa ju je potrebno razmotriti i na drugačiji način definirati. Isto se odnosi i na ograničenje maksimalne snage jer je primjenom modernih vjetroagregata u istom obuhvatu moguće izgraditi vjetroelektranu značajno veće snage, s očekivano manjim utjecajem na prirodu i okoliš.

Norme propisane za zaštitu prirodne baštine prvenstveno se odnose na prethodna istraživanja faune ptica, šišmiša i velikih zvijeri. S obzirom na to da su u vrijeme izrade Plana podaci i razina saznanja o populaciji ptica i šišmiša bili skromniji nego danas, propisana je opća mjera za utvrđivanje stanja, bez detaljnijih obveza i upozorenja vezano uz faunu ptica, osobito grabljivica, prisutnih upravo na području namjeravanog zahvata. Međutim, danas je situacija bitno drugačija, pa je već na početku izrade Plana JU Priroda, tijelo s javnim ovlastima, iznijela svoje zahtjeve vezane uz domenu upravljanja ciljnim vrstama i staništima od interesa za Europsku uniju i Republiku Hrvatsku, temeljene na Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19). Zahtjevima je dano upozorenje da se planirana lokacija vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko nalazi na više područja Ekološke mreže za koje je u postupku izrada Planova upravljanja i monitoring protokola, s posebnim naglaskom na nužnost uvažavanja novih saznanja i prepoznavanja novih telemetrijskih podataka o kretanju bjeloglavih supova, kao strogo zaštićene vrste.

S obzirom na to da je Republika Hrvatska jedna od rijetkih europskih zemalja u kojoj još obitavaju sve tri vrste velikih zvijeri: smeđi medvjed (*Ursus arctos*), sivi vuk (*Canis lupus*) i euroazijski ris (*Lynx lynx*), te da su sve te tri velike zvijeri strogo zaštićene vrste, u dijelu uvjeta kojima se normira zaštita prirodne baštine propisana je i obveza provedbe monitoringa za minimalno dvije jedinke od svake vrste velikih zvijeri (vuk, ris, smeđi medvjed) telemetrijskim praćenjem najmanje 6 mjeseci prije provedbe mogućeg zahvata, te nastavak monitoringa (telemetrijsko praćenje) tijekom rada vjetroelektrane. Kao i u slučaju tehnologije izrade vjetroagregata, u pripremi projekta vjetroelektane Ruševo Krmpotsko, pokazalo se da je i Planom propisani način ostvarenja planske mjere utvrđivanja stanja prije planiranja i izgradnje vjetroelektrane (telemetrijsko praćenje) zastarjela i neprihvatljiva metoda koja se danas smatra invazivnom te *...nije opravdana niti svrsishodna metodologija kojom bi se sagledali mogući negativni utjecaji planiranog zahvata na velike zvijeri...* (Mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike, KLASA: 612-07/20-60/33, URBROJ: 517-05-2-2-20-2 od 17. ožujka 2020.).

Sve navedeno ukazuje na potrebu redefiniranja normi vezanih uz zaštitu prirodne baštine radi njihove prilagodbe novim saznanjima, metodama i zahtjevima za otklanjanje nepotrebnih ograničenja u provedbi projekta uz istodobno uvažavanje zahtjeva danih u cilju ostvarenja zaštite prirodne baštine.

Kako su, osim vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko, Planom planirane još četiri vjetroelektrane: VE Tuhobić, VE Peškovo, VE Pliš i VE Poljička kosa, za koje su uvjeti gradnje neposrednom provedbom Plana određeni na isti način kao i za vjetroelektranu Ruševo Krmpotsko, logično je i za njih izmijeniti i dopuniti odredbe kojima su normirani kapacitet

vjetroelektrana i mjere zaštite prirodne baštine, uzimajući u obzir nova saznanja o tehnologiji i prirodnim vrijednostima područja na kojima su planirane.

2.2. Vjetroelektrane koje se planiraju PPUO/G-om

Osnovnim Planom iz 2013. godine dana je mogućnost da se na prostoru Primorsko-goranske županije, osim pet vjetroelektrana od državnog i županijskog interesa koje je moguće izgraditi njegovom neposrednom provedbom, njegovom posrednom provedbom planiraju i ostale vjetroelektrane. Posredna provedba podrazumijeva planiranje u prostornom planu uređenja grada ili općine na području kojeg se nalazi potencijalna lokacija vjetroelektrane, uz poštivanje uvjeta, kriterija i smjernica određenih Planom.

Činjenica je da su korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost Planom deklarirani kao dva vrlo važna razvojna cilja u energetske sektoru, te da se posebno potiče iskorištavanje energije vjetra putem velikih energetske postrojenja (vjetroelektrana) i manjih jedinica za proizvodnju električne energije iz energije vjetra u manjim naseljima i/ili za potrebe pojedinačnih objekata. Međutim, njihovo posredno planiranje provodi se prvenstveno temeljem općeg postupka utvrđivanja osjetljivosti prostora koji je obvezujući za planiranje bilo koje površine za građenje, dok specifični uvjeti i smjernice kojima bi se trebalo rukovoditi prilikom planiranja ove, vrlo specifične vrste građevina odnosno zahvata u planovima jedinica lokalne samouprave, Planom nisu dane. Stoga je, temeljem danas dostupnih spoznaja i podataka, potrebno dopuniti Plan uvjetima i smjernicama za njegovu kvalitetniju posrednu provedbu.

2.3. Ribogojilišta Veli bok i Podno Osoršćice

Važećim Planom određeno je 15 lokacija za planiranje uzgajališta na moru. Za svaku lokaciju određeni su maksimalna površina, maksimalni kapacitet i vrsta organizama koju je dopušteno uzgajati. Predmetni parametri obvezujući su prilikom određivanja uvjeta za građenje u planovima nižeg reda.

Prilikom utvrđivanja obvezujućih parametara maksimalne površine za postojeća uzgajališta, Veli bok u Gradu Cresu i Podno Osoršćice u Gradu Malom Lošinju, umjesto podatka o površini postojećih uzgajališta, unesen je podatak o ukupnoj površini pod kavezima koja je višestruko manja, što je stvorilo probleme u postupku produženja koncesije za gospodarsko korištenje navedenih morskih površina. Zbog toga potrebno je izmijeniti planske parametre za predmetna uzgajališta kako bi se djelatnost marikulture mogla nastaviti u dosadašnjim okvirima. Ujedno, potrebno je razmotriti i opravdanost zahtjeva za povećanje površine uzgajališta Podno Osoršćice radi dodatnog smanjenja utjecaja na okoliš i poboljšanja kvalitete uzgoja i dobrobiti ribe (zbog smanjenja gustoće nasada).

2.4. Sportski centar – samostalno golf igralište Dubina

Osnovnim Planom iz 2013. godine određen je sustav sportskih centara – golf igrališta, koji čine samostalno golf igralište Dubina u Općini Jelenje i 7 kombiniranih golf igrališta u gradovima Opatija, Novi Vinodolski i Mali Lošinj te općinama Klana, Dobrinj, Vrbovsko i Mošćenička Draga. Te je sportske centre obvezno planirati u prostornim planovima uređenja navedenih jedinica lokalne samouprave temeljem uvjeta određenih Planom.

Prigodom pokušaja ispunjenja navedene obveze u postupku izmjena i dopuna svojega prostornog plana Općina Jelenje naišla je na poteškoće kod definiranja namjene površina na prostoru šljunčare Dubina u odnosu na zahtjeve Plana, zahtjeve Hrvatskih voda vezane uz definiranje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i podatke dobivene recentnim

istraživanjima koji pokazuju da je područja Dubine opterećeno i nizom drugih elemenata koji bi mogli predstavljati ograničenje pri ispunjavanju obveze planiranja golf igrališta u Prostornom planu uređenja Općine Jelenje. U skladu s time, i opredjeljenjem Općine Jelenje da na prostoru Dubine planira rekreacijske sadržaje drugačijeg tipa, potrebno je razmotriti mogućnost izmjene Planom određenog sustava golf igrališta.

II. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

Ciljevi prostornog uređenja odnose se na planiranje pojedinačnih zahvata na području više jedinica lokalne samouprave. Izmjenama i dopunama Plana potrebno je redefinirati prostorno-planske pretpostavke za izgradnju vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko i ostalih vjetroelektrana od državnog i županijskog interesa određenih Planom, propisati uvjete i dati smjernice za planiranje vjetroelektrana u prostornim planovima jedinica lokalne samouprave, redefinirati uvjete za planiranje ribogojilišta Veli bok i Podno Osoršćice, te razmotriti opravdanost i mogućnosti ukidanja obveze planiranja golf igrališta na području Općine Jelenje.

III. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA

a) Izmjena i dopuna lokacijskih uvjeta za izgradnju vjetroelektrane Ruševo Krmpotsko i ostalih vjetroelektrana određenih Planom

Radi otklanjanja zapreka u pripremi projekata izgradnje Planom određenih vjetroelektrana, koje proizlaze iz uvjeta gradnje vjetroelektrana neposrednom provedbom Plana i prilagodbe tih uvjeta novim spoznajama vezanim uz tehnologiju izrade vjetroagregata i izgradnje vjetroelektrana, te novim saznanjima o stanju i zaštiti prirodne baštine, u članku 412., točkama 1. Vjetroelektrana Tuhobić, 2. Vjetroelektrana Peškovo, 4. Vjetroelektrana Pliš, 17. Vjetroelektrana Ruševo Krmpotsko i 24. Vjetroelektrana Poljička kosa, izmijenjeni su uvjeti gradnje kojima se definiraju:

- oblik i veličina građevne čestice
- namjena građevine
- kapacitet građevine
- uređenje građevne čestice
- način priključenja na infrastrukturnu mrežu i
- zaštita prirodne baštine.

Izmjene i dopune uvjeta koji se odnose na određivanje oblika i veličine građevne čestice, namjene građevine, uređenje građevne čestice i način priključenja na infrastrukturnu mrežu, manjeg su opsega i izvršene su u prvom redu radi preciznijeg definiranja pojedinih provedbenih uvjeta određenih Planom u okviru svake od navedenih tema. Bitne izmjene, od značajnijeg utjecaja na neposrednu provedbu Plana, izvršene su u točkama Kapacitet građevine i Zaštita prirodne baštine.

Odredbe za kapacitet građevine mijenjaju se na način da se Planom više ne ograničava niti maksimalna snaga vjetroelektrane, niti maksimalna snaga pojedinačnog vjetroagregata. Maksimalna snaga i obilježja vjetroagregata, a posljedično i same vjetroelektrane, sada se određuju kao rezultat utvrđenih prostornih obilježja i prostornih mogućnosti, mogućnosti priključenja građevine na električnu mrežu i rezultata provedenih postupaka iz domene zaštite prirode i okoliša koji se, prema posebnim propisima, provode prije izdavanja akata za građenje.

Važećim Planom, u okviru uvjeta za zaštitu prirode, radi utvrđivanja stanja faune velikih zvijeri, propisana je obveza monitoringa velikih zvijeri: vuka, risa i smeđeg medvjeda, metodom telemetrijskog praćenja. Kroz izradu izmjena i dopuna Plana ocijenjeno je da propisivanje načina provedbe pojedinih postupaka koje je potrebno provesti radi utvrđivanja

stanja u prostoru vezano uz populaciju pojedinih životinjskih i biljnih vrsta u naravi, nije predmet Prostornog plana, odnosno ne može predstavljati planski uvjet za njegovu neposrednu provedbu, pa su stoga brisane odredbe o obvezi i načinu provedbe monitoringa velikih zvižeri. Potreba i metode praćenja, u konkretnom slučaju velikih zvižeri, predmet su postupaka koji se radi njihove zaštite provode prema posebnim propisima, a čiji su rezultati osnova za utvrđivanje prostornih veličina zahvata (obuhvat, kapacitet, način priključenja, način uređenja...).

Osim razmatranja Planom propisanih uvjeta za zaštitu velikih zvižeri, kroz izradu izmjena i dopuna Plana razmatran je i zahtjev za uvažavanjem novih podataka i spoznaja vezanih uz faunu ptica, poglavito ptica grabljivica, te vrijednu floru, čija je prisutnost evidentirana na područjima Planom određenih vjetroelektrana, dobiven od tijela s posebnim ovlastima (JU Priroda), u postupku pripreme i donošenja Odluke o izradi Plana.

Radi zaštite prepoznatih vrijednih biljnih vrsta i ptica grabljivica, poglavito bjeloglavog supa, uvjeti zaštite prirodne baštine izmijenjeni su i dopunjeni na način da je dano upozorenje kako su one prisutne na predmetnim područjima i potrebno im je posvetiti posebnu pažnju prilikom detaljnog određenja zahvata. Stoga je naglašena obveza utvrđivanja pojedinačnog/kumulativnog utjecaja jednog ili više bliskih zahvata na njih, bez obzira na činjenicu kako je za očekivati da bi utvrđivanje predmetnih utjecaja trebalo biti predmet postupaka koji se, prema posebnim propisima, provode prije izdavanja akata za građenje.

b) Redefiniranje uvjeta i smjernica za planiranje vjetroelektrana u prostornim planovima lokalne samouprave

Prilikom pripreme projekata vjetroelektrana koje nisu planirane Planom, već su predmet planiranja u prostornim planovima uređenja gradova i općina, resorno je Ministarstvo utvrdilo kako se iz odredbi Plana ne može nedvosmisleno zaključiti da je na području Primorsko-goranske županije dopušteno planirati vjetroelektrane državnog značaja, jer u članku 19. kojim se određuju građevine od važnosti za državu, ova vrsta građevina nije izravno navedena. Osim toga, u članku 20., vjetroelektrane od županijskog značaja, određene su kao elektrane čija je snaga veća od 500 kW, što nije u skladu s odredbama Uredbe o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja (Narodne novine 37/14, 154/14, 30/21, 75/22). Radi jasnog i nedvosmislenog definiranja mogućnosti izgradnje vjetroelektrana u odnosu na njihovu snagu, odnosno značaj, izmijenjene su i dopunjene odredbe tih članaka.

S obzirom na to da su današnje spoznaje o ovim energetske građevinama i njihovim specifičnim zahtjevima za prostor bitno bogatije nego u vrijeme donošenja Plana, osim uvjeta za građenje Planom planiranih vjetroelektrana neposrednom provedbom, izmijenjeni su i dopunjeni dijelovi Plana. To su oni koji se odnose na posrednu provedbu Plana, odnosno planiranje ostalih vjetroelektrana u planovima užeg područja, definiranjem uvjeta i smjernica za njihov smještaj izvan građevinskog područja.

c) Izmjene rubnih uvjeta za planiranje ribogojilišta Veli bok i Podno Osoršćice

Radi stvaranja prostorno-planskih preduvjeta za nastavak djelatnosti marikulture u ribogojilištima Veli bok u Gradu Cresu i Podno Osoršćice u Gradu Malom Lošinju, izmijenjeni su uvjeti iz Tablice 18. članka 119. kojima se određuje maksimalna dopuštena površina uzgajališta.

d) Ukidanje obveze planiranja sportskog centra – samostalnog golf igrališta Dubina

Postupkom izrade izmjena i dopuna Plana, valorizirane su poteškoće u provedbi Planom propisane obveze da se na području Dubina u Općini Jelenje planira sportski centar – golf igralište u formi samostalnog golf igrališta s 18-27 polja na maksimalnoj površini od 109 ha.

Te poteškoće proizlaze iz zahtjeva Hrvatskih voda u pogledu korištenja toga prostora za potrebe realizacije sustava zaštite od štetnog djelovanja voda (retencija), recentnih saznanja o prirodnim obilježjima, te osjetljivosti predmetnog prostora i razvojnih opredjeljenja Općine Jelenje. Zaključeno je da s obzirom na nemogućnost postizanja planskog rješenja kojim bi se na istom prostoru smjestile međusobno inkompatibilne namjene, iznimnu osjetljivost prostora u pogledu zaštite voda, važnost ostvarenja sustava zaštite od štetnog djelovanja voda, te drugačija promišljanja Općine Jelenje u pogledu razvoja svog prostora, ne postoje zapreke da se prihvati zahtjev Općine Jelenje za ukidanjem obveze planiranja golf igrališta na području Dubina. S tim u vezi izmijenjeni su uvjeti za određivanje građevinskih područja sportske namjene u dijelu u kojem se odnose na planiranje sportskih centara – golf igrališta.

* * *